GAZETA KRAKOWSKA

Nro 53.

z KRAKOWA DNIA 5 LIPCA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 28 Czerwca.

Pszczoła Północna, wydawana w Petersburgu przez P. Tadeusza Bułharyna, zawiera o Koronacyi Nayiaśnieyszego Pana następuiący:

Wyiątek z listu pisanego z Warszawy pod dniem 13/25 Maja.

„Wczoray odprawiła się w Warszawie Koronacyia Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla. Nie maiąc czasu opisywać iey szczegółów, udzielam głównych rysów tego ważnego aktu. Na obrzęd Koronacyi przysposobiono ogromną salę Senatu, znayduiącą się w Zamku i wspomnieniami historycznemi pamiętną. Ozdobiona była wspaniale. Na jednym iey końcu wzniesiono Tron. Dwa krzesła na podwyższeniu tronowem stały pod baldachimem, na którem wyobrażone były wszystkie herby Królestwa Polskiego, a pośrodku ich na piersiach dwugłownego Orła Rossyyskiego Biały Orzeł Polski. Na środku sali stał Krzyż; przy ścianach z prawey i lewey strony i naprzeciw Tronu Senatorowie, Posłowie i Deputowani Królestwa; po nad niemi na galeryi, wspartey na kolumnach, znakomitsze Damy Warszawy. Z niecierpliwością oczekiwano przybycia Nayiaśnieyszego Pana. Cesarz i Cesarzowa Ichmość słuchali Mszy w Zamkowey Cerkwi Grecko-Rossyyskiey. Nakoniec oznaymiono, że Cesarz przybywa. Głębokie milczenie nastąpiło w zgromadzeniu; otworzyły się drzwi sali i uroczyste weyście się rozpoczęło. Ukazał się Nayiaśnieyszy Pan, poprzedzony przez znacznieyszych Dygnitarzy, niosących regalia, Biskupów i Arcybiskupa; za Cesarzem postępowała Nayiaśnieysza Pani, już w Koronie i w Płaszczu Królewskim, Jego Wysokość Następca Tronu, Wielcy Xiążęta Cesarzewicz i Michał Pawłowicz, nakoniec Urzędnicy Dworu. Ich Wysokości zaięli przygotowane dla Siebie mieysca. Urzędnicy, którzy nieśli regalia: Koronę Cesarską, Kulę Ziemską, Berło, Purpurę, Miecz i Chorągiew Królestwa, na którey też w dwugłownym Orle Rossyyskim wyobrażony był Orzeł Polski, stanęli po obu bokach Tronu, i Arcybiskup Prymas zaczął odprawiać Modlitwę. Kiedy Nayiaśnieyszy Pan włożył na Siebie Cesarską Koronę, przywdział Purpurę, wziął w ręce Kulę i Berło, i Nayiaśnieyszą Panią ozdobił łańcuchem Orderu Orła Białego, Arcybiskup trzykrotnie zawołał: *Vivat Rex in aeternum.* Potem nastąpił widok rozrzewniaiący i wspaniały. Monarcha Rossyi i Polski, uwieńczony Przod-

ków Korona, ugina kolana przed niewidomie obecnym Bogiem i wznosi Modlitwę za Siebie i za naród, który Opatrzność Jego pieczy porucza: na licach Jego malowało się uczucie, mężny głos Monarchy przerywało niekiedy mocne wzruszenie duszy. Obecni przejęci byli pobożnością naygłębszą i wylewali łzy wdzięczności. Po tem ziawieniu nastąpiło drugie równie czułe i wspaniałe: Nayiaśnieyszy Pan w Koronie i Płaszczu Królewskim, z Kulą i Berłem w ręku, stał Sam ieden na podniesieniu Tronowem; wszyscy obecni upadli na kolana; można rzec, że Królestwo Polskie w osobach Reprezentantów swoich skłoniło czoło przed Swym Monarchą, i Arcybiskup Prymas z kolei rozpoczął Modlitwę za Króla i pomyślność Jego panowania. Na tem się ukończył obrząd Koronacyi. Z sali Senatu Nayiaśnieyszy Pan, poprzedzony przez wszystkich Senatorów, Posłów i Deputowanych poszedł do Kościoła S. Jana, gdzie odśpiewane zostały dziękczynne modły. Plac Zamkowy, przez który szła processyia, natłoczony był ludem: skoro się Nayiaśnieyszy Pan ukazał, cała massa wzruszyła się, wszystko iednym głosem wołało. Ten ogromny natłok ludu, który od samego dołu placu wznosił się aż do dachów wysokich domów, ten grzmiący bez przerwy radośnie witaiący okrzyk, z którym się zlewał huk dzwonów i wystrzałów działowych, to iasne bez naymnieyszego obłoku niebo, oświecaiące uroczysty postęp Króla, i lud pałaiący uwielbieniem, wszystko to razem stawiło obraz iedyny. Dzień ten zostanie wiecznie pamiętnym w rocznikach Polski. W dniu tym ostatecznie utwierdzony byt Królestwa Polskiego i na wieczne czasy oznaczone iego granice. Przez tę uroczystą Koronacyią położona iest pieczęć nierozdzielnego związku między dwoma narodami iednego plemienia. Korone Rossyi na głowie Króla Polskiego iest godłem dobroczynnego ziednoczenia: ona wyraża, że dwa narody, różne imieniem, składaią odtąd iednę rodzinę, pod opieką iedney oycowskiey władzy.„

Z Petersburga d. 29 Maja D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Przez Naywyższe Ukazy do Kantoru Dworu, datowane z Warszawy pod dniem 15 i 17 Maja, N. Cesarz Jmć raczył dać klucze Szambelańskie Xięciu J. Galicynowi, należącemu do Kancelaryi weyskowey J. C. Mości Wielkiego Xięcia Cesarzewicza, oraz Radcy Kollegialnemu i Kamerjunkrowi T. Fensch, należącemu do Kollegium spraw zagranicznych.

Przez rozkaz dzienny pod dniem 5 b. m. Jenerał-Major Wyszesławcow, Kommendant Astrachański, mianowany Kommendantem twierdzy Anapy.

Przez rozkaz dzienny pod dniem 8 b. m. N. Cesarz Jmć raczył mianować: Jenerała Majora Habbe 1, Dowódcę 2giey brygady 1wszey dywizyi pieszey, Dowódcą 2giey brygady 12stey dywizyi pieszey, na mieysce Jenerała Majora Słatwińskiego 3go, który przenosi się na dowództwo 2giey brygady 11stey dywizy, na mieysce Jenerała Majora Xięcia Prozorowskiego, mianowanego Dowódcą 3ciey brygady 8mey dywizyi teyże broni. Jenerał Major Nikitin 2gi, zostaiący przy Naczelniku 24tey dywizy pieszey, mianowany Dowódcą 2giey brygady teyże dywizyi, na mieysce Jenerała Majora Pinabela, który przeniesiony iest na dowództwo 3ciey brygady teyże dywizyi. Były Pułkownik w woysku Francuzkiem, Hrabia St. Aldegonde, przyymuie się do służby Rossyyskiey w teyże randze i przeznacza się do głównego Sztabu jeneralnego.

— Dnia 5 Czerwca. —

Reskryptem z dnia 11 Maja datowanym w Warszawie, raczył N. Pan mianować: Jenerała piechoty Kurutę Kawalerem orderu S. Andrzeia; Prezyduiącego w Radzie Administracyyney Królestwa Polskiego Walentego Hr. Sobolewskiego Kawalerem orderu S. Włodzimierza pierwszey Klassy Większego Krzyża; Ministra Skarbu Królestwa Polskiego Xięcia Lubeckiego Kawalerem tegoż orderu; Ministra Spraw Wewnętrznych Hr. Mostowskiego Kawalerem orderu S. Alexandra Newskiego; Ministra Sprawiedliwości Ignacego Sobolewskiego Kawalerem tegoż orderu.

Aktuaryusz w Kollegium spraw zagranicznych Marcelin Xiążę Lubomirski mianowany Kamerjunkrem Dworu Cesarskiego.

Krzyż mnieyszy Ś. Katarzyny otrzymały, małżonki Jenerała Piechoty Lewickiego, Jenerała Adjutanta Rychtera i Hrabina Gutakowska.

Orderem Ś. Anny z koroną Cesarską, zaszczyceni zostali: Baron Morenheim i Jenerał Porucznik Żandr; takiż order bez korony otrzymali Jenerałowie Majorowie: Knorring, Diakow, Kołzakow i Essaków.

Zostaiący w Kancelaryi Ministra Sekretarza Stanu Król: Pols: Sekretarz Linowski, mianowany został Assessorem Kollegialnym, z przeznaczeniem do pełnienia obowiązków przy poselstwie Cesarskiem w Bruxelli.

N. Pan na przedstawienie główno-kommenderuiącego 2gą armią, obdarzył złotym krzyżem na wstędze Ś. Jerzego Kapłana Chocewicza, za okazaną gorliwość w bitwie przy wzięciu twierdzy Kale, w czasie któórey zachęcał woysko do mężnego pełnienia obowiązków i do samey twierdzy szedł z Krzyżem w ręku na czele batalionu.

Z Odessy d. 18 Maja D. K.
(Z Dziennika Odeskiego.)

Kapitan Porucznik Kołtowski dowódca brygu Orfeusz, donosi Admirałowi Greig, że rozpoznawszy stan flotty w cieśninie Stambulskiey popłynął do Penderaelia. Zbliżywszy się dnia 4go Maja do wysokości wyspy Kefkene postrzegł, iż kilka małych statków nieprzyiacielskich usiłowało skryć się po za tę wyspę. Puścił się więc na nie i napotkał w zatoce Kirpeni, z drugiey strony wyspy, 3 okręty kupieckie i kilka innych brygów. Tymczasem Turcy uzbroieni zaczęli zbierać się na brzegu; lecz kilka wystrzałów z dział brygu zniewoliło ich do schronienia się w lesie. Wówczas Kapitan Kołtowski wsadził na pokład swoiey szalupy 25 żołnierzy, a 12 na pokład drugiego zbroynego statku; sam zaś udał się ku okrętom nieprzyiacielskim na małym sześciu wiosłowym statku. Wystrzały z tych statków i brygu zmusiły Turków do cofnienia się lądem i schronienia w domach sąsiedzkiey wioski; ale gdy wystrzały z statków Rossyyskich nadwerężyły te domy, Turcy w ówczas uciec musieli do lasu. Trzy okręty zostały zabrane i zaprowadzone do Sizopolis.

Z powodu walki, którą bryg Rossyyski pod dowództwem Kapitana Kazarskiego odbył z dwoma liniowemi okrętami Tureckiemi, wydawca Dziennika Odeskiego taką czyni uwagę w przypisku: — "Na okrętach woiennych, służba walczy na iednym tylko burcie. Kiedy z dwóch burtów daią ognia, w ówczas z dwóch dział iedno tylko strzela; przetoż bryg Merkury dziewięcią tylko działami odpowiadał na ogień 92 dział; wliczywszy w to ieszcze nierówność kalibru, przekonamy się, że Merkury wytrzymał pamiętną walkę przeciw sile 30 razy większey."

)2(

Ogłoszono tu następuiące obwieszczenie: — "Doniesiono zwierzchności, że wielu obywateli Odessy i właścicieli ziemskich w Nowey Rossyi, życzy sobie naymować do robót ogrodniczych mieszkańców Rumelii, tu przybyłych, lub tych, którzy ieszcze przybyć maią. Uwiadomia się więc tych obywatelli, że mogą układać się z owemi wychodcami, i że warunki ugody maią bydź przełożone do zatwierdzenia komitetowi opiekuiącemu się osadami w Kiszeniewie; po czem urząd kolonizacyjny w Odessie wyda im roczne paszporta, które co rok powinny bydź potwierdzane w tymże urzędzie. Jeśli życzą sobie tego mieszkańcy Rumelii, w ówczas właściciele będą mogli z nich zakładać całe wsie na swych posiadłościach ziemskich. W takim razie wzaiemne obu stron warunki maią bydź podawane do zatwierdzenia Ministra spraw zewnętrznych; wsie te zależeć będą od komitetu opieki nad osadami iedynie tylko ze względu postrzegania wzaiemney z obu stron umowy. Można otrzymać obszernieyszą wiadomość w tym względzie od Kommissyi maiącey sobie zlecone starania około wychodców Rumeliockich, która teraz odbywa posiedzenia swoie w biórze gmachu Kwarantanny."

— Dnia 29. —

W Sobotę, dnia 25 b. m. zawinęły do naszego portu dwa okręty: ieden Sardyński, la Sempre Lostesso, i ieden Austryiacki, la Panselinos. Na tym okręcie przybyli jeńcy Rossyyscy, których Sułtan puścił na wolność; z liczby tych są: Major Marcenkiewicz z pułku Azowskiego, Kapitan 2giey klassy Ignatiew, i Porucznik Rostowcow z gwardyi strzelców, Chorąży Miłoradowicz z pułku huzarów Xięcia Oranii, Podchorążowie Loib-gwardyi pułku strzelców Sergiey Doktorow i Piotr Rączyński, i 106 szeregowych i podofficerów. Nikt nie wie powodu tego postanowienia Sułtana; wiadomo tylko, że na początku Maja ieden z polubieńców Sułtana zwiedzał jeńców Rossyyskich na wyspie Xiążęcey, pod Stambułem, i oświadczył im, że ich chce Sułtan uwolnić. Wkrótce potem znowu przybył, wybrał 4ch officerów, 2ch podchorążych i 106 szeregowych, i kazał im udać się na przygotowany dla nich statek, maiący popłynąć do Odessy; innym oświadczył, że także niebawnie otrzymaią wolność. W chwili, gdy ci jeńcy odieżdżali, o nic się onych nie pytano i żadnych przyrzeczeń od nich nie wymagano.

W dniach 25 i 29 b. m. zawinęło do naszego portu 6 statków przez Rząd naiętych, które przybyły z portów zdobytych, oprócz dwóch wyżey namienionych; ostatnie przywiozły wina, oliwę i suche owoce.

Dnia 16 b. m. dwa okręty Angielskie wypłynęły ztąd: Brock do Liverpoolu, a bryg Adolf do Stambułu; obadwa z towarami.

Ostatniey Środy ziechał do Odessy Jenerał jazdy Hr. Witt, przybywaiący z główney kwatery drugiego woyska.

W tych dniach otrzymał Hr. Woroncow list bezimienny i skrzynię ze skubanką przysłaną z Moskwy od Anglików tamże bawiących dla rannych w tuteyszym szpitalu, i ma ukontentowanie podać ten dar do wiadomości publiczney.

Z Paryża d. 19 Czerwca.

Wczoray odbyła się w St. Cloud pod przewództwem Króla 3chgodzinna rada Ministrów.

Na mieysce Hr. Curial mianowany został Major gwardyi przyboczney, Margr. Boisgelin, Mistrzem garderoby J. K. Mci.

Hrabina Rapp miała dnia 16go b. m. u J. K. Mci posłuchanie.

Dnia 28go z. m. znaydowały się w wodach Mesiny liniowe okręty Wrocław i Revenge, na które wsiedli Posłowie Francuzki i Angielski przy Porcie Ottomańskiey. Hr. Guilleminot wylądować miał do Navarino i ztamtąd się udać do Stambułu. Marszałek Maison odpłynął dnia 30 Maja na fregacie Didona z Grecyi do Francyi przez Maltę, gdzie odbędzie kwarantannę. Dla tego tylko odwlekł swóy odiazd, iż chciał się dowiedzieć o wypadku narodowego Greckiego Kongressu. Na krótki czas przed swoim odpłynieniem odbył podróż przez Moreę i niektóre wyspy; chciał także Eginę odwiedzić, ale przez osobliwsze zdarzenie musiał skrócić swą podróż. Gdy zanocować chciał w lichey wiosce między Megarą i Koryntem ostrzeżony został od mieszkańców, że w tey okolicy znayduie się mnóstwo Wilków. Kazał więc swe konie uwiązać na kawałku ziemi, w nocy ogień rozpalić i strażami obstawić. Około północy napadli wilcy na konie, straże dały ognia; lecz w momencie znikneli wilcy i konie. Po kilkodniowym szukaniu znaleziono konie, ale 4 brakowało, które zapewne wilcy rozszarpali.

Osmnastu podofficerów z Francuzkich w Morei pułków dopłynęło do Nauplii, dla uczenia musztry Grecką piechotę.

Na życzenie Professora Cousin rząd Grecki każe Hr. Santa-Rosa, który dnia 9go Maja 1825 w potyczce przeciw Solimanowi-Bey na wyspie Sfacteria zginął, wystawić pomnik.

Rozkaz Ministra do Prefekta Korsyki, aby Neapolitańskiego officera Galotti nie wydawał, przybył w trzy dni po iego do Neapolu odpłynieniu. Galotti przed wydaniem siebie posłał prośbę do Izby Deputowanych, w którey oświadcza, że iest niewinny, że nigdy w Neapolu niebył słuchany i teraz gotów iest poddać się naysurowszemu dochodzeniu. W Czerwcu roku zeszłego znaczna część mieszkańców Salernu żądała konstytucyi Francuzkiey, i gdy go pomiędzy tą kupą postrzeżono, został bez żadnego tłumaczenia za winnego uznany. Rozkaz do sprawuiącego nasze interessa w Neapolu, ażeby żądał wydania iego i Russi, posłany został sztafetą.

Xiężna Berry przepędzić ma część lata w Diepie.

Sześćdziesiątsiedmioletnia wdowa chora po będącym w odstawie Jenerale, byłaby umarła z nędzy, gdyby Małżonka Jenerała Hr. Gerarda nie była się wspaniale ze nią ujęła.

Wiele rzeczy z pałacu Malmaison, które należały do Napoleona i Cesarzowey Józefiny, zapłacono dosyć drogo. Za kulki, któremi Cesarzowa w billard grywała, dano 18 franków. Tym czasem narzucono kupuiącym wiele rzeczy które nigdy do Malmaisonu nienależały.

Onegday o godzinie w pół do 12tey żonaty fryzier rzucił się oknem z 5go piętra na ulicę. Wprzód ieszcze pchnął się dwa razy sztyletem i był tyle ostrożny, iż wołał na ludzi, aby z drogi uchodzili. Zabił się odrazu.

Z Włoch d. 12 Czerwca.

Poseł Hiszpański przy Stolicy S. Kawaler Gomez Labrador złożył J. Świątobliwości d. 29 Maja nowy swóy list wierzytelny.

Gdy ciągłe trzęsienie ziemi w okolicy Rzymu przestrach rozszerza, przeto Kardynał Wikaryusz Placido Zurla nakazał z rozkazu Oyca S. publiczne modły dla odwrócenia tey okropney klęski.

Hr. de la Ferronays, były Minister Francuzki spraw zagranicznych, powróciwszy dnia 25 z. m. do Luki, naiął w okolicy tego miasta pałac, w którym 4 miesiące mieszkać będzie.

Z Liworna piszą pod dniem 28 Maja, że kupiecki Francuzki okręt przywiózł tam

z Alexandryi wiadomość, że część woysk Egipskich przeznaczonych do wzmocnienia woyska Sułtana w Azyi, znayduie się iuż w drodze, ale druga i większa część, która miała takież przeznaczenie, odebrała rozkaz do wsiądzenia na okręty, dla wzmocnienia Europeyskiego woyska Sułtana. Twierdzono w Alexandryi, iż ważna ta zmiana w przeznaczeniu wyprawy Egipskiey nastąpiła na przełożenie iednego z Europeyskich Mocarstw. Basza Egipski i syn iego Ibrahim byli w Alexandryi spodziewanemi.

Do Genui przybyła Niderlandska eskadra, składaiąca się z fregaty Sambra o 46 działach i korwet Delfin i Hekla. Wieść zapewne do prawdy niepodobna, nadaie iey przeznaczenie, iż przyłączyć się ma do flotty Rossyyskiey pod Admirałem Heyden.

Z Tryiestu donoszą, że wyprawa pod Admirałem Greckim Miaulis wyyść miała przeciw Negrepontowi.

Z Madrytu d. 8 Czerwca.

Przybył tu niedawno Xiążę Fryderyk Paweł Wirtembergski pod nazwiskiem Barona Hohenberg; lecz bez udania się do Króla do Aranjuez po 3chdniowem tu zabawieniu, odiechał napowrot do Francyi.

Wczoray udała się deputacyia od Rady Kastyliyskiey do Aranjuez, dla nakłonienia Króla do zawarcia nowych ślubów małżeńskich.

Przybyła tu córka Xeia Pokoiu i zdaie się, iż w Madrycie chce osiąść. W tey chwili znayduie się w Aranjuez, z którey przybycia Grandowie i Dworacy nie bardzo się zbudowali.

Wyiechał ztąd P. Burgos iak sądzą na tentowanie gdzie pożyczki.

Minister Calomard zostaie teraz w większych iak kiedy względach u Króla i poiednał się z swoiemi Kollegami; niema zatem podobieństwa do zmiany Ministrów.

Stosunki nasze z Portugaliią są zawsze ieszcze niepewne.

Z Lizbony d. 6 Czerwca.

Dwór nasz zawdział dnia 28 Maja z powodu śmierci Królowey Hiszpańskiey 2chmiesięczną żałobę.

Ostatnie Numera Gazety Dworskiey nie zawieraią nic ważnego. Zapełnione tylko są postępami na wyższe stopnie i adressami do Don Miguela.

Z Londynu d. 18 Czerwca.

N. Król Jmć opuścił dnia 13 b. m. pałac St. James, wysiadł na chwilę do pałacu Buckingham, potem poiechał do Windsoru. Xiążę Kumberlandyi poiechał do wieyskiego mieszkania Kew.

Onegday sprawuiący interessa Francyi, Poseł Brazyliyski Vicehrabia Itabajana i Poseł nasz przy miastach Hanseatyckich P. Colqhouen mieli narady z Ministrem Hr. Aberdeen. Margr. Barbacena ziechał tu przed kilku dniami z Laleham, mieszkania młodey Królowey Portugalskiey, i miał naradę z Posłem Brazyliyskiey i Hr. Aberdeen.

Odiazd młodey Królowey Portugalskiey do Brazylii, który na 14 b. m. oznaczony został, iest na nowo odłożony. Z drugiey strony zapewniaią, że na wyspie Terceirze istotnie utworzoną bydź ma z Margrabiów Palmella i Valenca, i P. Guereira składaiąca się Rejencyia, i że młoda Królowa uda się na tę wyspę.

Dnia 13 b. m. rozchodziła się na giełdzie pogłoska, że Don Miguel zmuszony zostanie zeyść z tronu.

Gazeta Kuryer zapewnia, że blokada Rossyyska nie będzie daley się rozciągać iak

do Dardanellów, iak było w początkach ogłos onem.

Powietrze iest u nas ciągle suche, na przemiany zimne i gorące przy ustawicznym prawie wschodnim wietrze. Z tego nawet powodu zaczynaią się ceny zboża podnosić. Dowóz kraiowey pszenicy na onegdayszy targ był bardzo mały, ale za to owsa dosyć. Pszenicy zagraniczney znayduie się wielki zapas.

Dziś nadeszły pisma z Malty do osadniczego wydziału pod dniem 23 Kwietnia, z Gibraltaru pod dniem 23 a Kadyxu pod dniem 25 Maja.

W Kościele S. Jerzego trafił się przedonegday rzadki przypadek: że młoda Dama przed ołtarzem zaślubin na zapytanie Kapłana odpowiedziała zamiast: tak iest, nie, i zostawiwszy zbladłego Pana młodego wśród gości, odiechała do domu.

Doniesienia z Mexyku, stolicy Rzeczypospolitey Mexykańskiey, dnia 6 a z Vera-Cruz dnia 11 Kwietnia donoszą o otworzeniu posiedzeń powszechnego Kongressu pod dniem 1 tegoż miesiąca poselstwem przez Prezydenta Guerrero. Kongres naradzał się nad wielu proiektami. Żołd woyska i wypłata listy cywilney zalegały i z naywiększą tylko ostrożnością ułatwiano naynagleysze wydatki. Handel iuż był prawie upadł, ale zaufanie w rządzie przywróciło mu czynność.

List z Bogota pod dniem 21 Marca przynosi urzędową wiadomość o ukończeniu woyny w Peru, a to w skutku bitwy pod Targoni dnia 26 Lutego zaszłey między 4000 Kolumbiyczyków pod dowództwem Jenerała Sucre, i 8000 Peruwianczyków pod dowództwem Jenerała Lima. Przedugodne punkta do pokoiu podpisane ieszcze zostały dnia 27 Lutego, a to z strony Kolumbiyskiey przez Jenerałów de Flores i O' Leary, a Peruwiańskiey przez Jener: Gamara i Osbegosa. Zatwierdzenie rzeczonych punktów nastąpiło przez Naczelnych Wodzów Sucre i Lima. Jenerał Boliwar w główney swey kwaterze w Camball pochwalił dnia 1 Marca to wszystko co Jenerał Sucre zrobił. Podług niektórych artykułów tego traktatu, granicę Kolumbii stanowi przeszłoroczny w Sierpniu układ. Winny od Peru dług ma bydź w półtora roku spłacony. W przypadku niezgody ma bydź Prezydent Ziednoczonych Stanów północney Ameryki za pośrednika wzięty. Peru zwróci korwetę Pichinchę i za napad Guajaquil zapłaci 150,000 dolarów. Peruwianie cofną się za rzekę Macara. Wiadomość ta i nastąpić maiące zebranie się Kongressu konstytucyynego zrobiły w Kolumbii przyiemne wrażenie.

— Dnia 19. —

Król znayduie się codziennie na wyścigach w Ascot.

Dziś nadeszło od naszego Posła w Berlinie pismo pod dniem 9 b. m.

Podług zapewnienia Gazety Kuryer, rząd nie sprzeciwia się obiorowi P. O' Connell na reprezentanta w Clare.

Uniwersytet Kambridgi obrał reprezentantem swoim P. Cavendish.

Wczoray, iako w rocznicę bitwy pod Waterloo, dał Xiążę Wellington wielki obiad. Pomiędzy licznemi gośćmi znaydował się tylko ieden Hr. Bathurst, który nie znaydował się w tey bitwie, gdyż był na owczas Ministrem woiennym.

Wczoray w wieczór spaliła się od 9 tygodni osma rafineryia cukru.

Między Mexykiem i Kolumbiią zawarte zostać miało zaczepne i odporne przymierze. Oba kraie chcą Anglii uczynić przełożenie względem wyspy Kuba.

Z Bruxelli d. 19 Czerwca.

Onegday powrócił tu N. Król Jmość z przedsięwziętey podróży do Hennegau i zamyśla udać się na początku przyszłego tygodnia do Leodyum.

I. K. Wysokość Xżę Oranii obeymie od 1go przyszłego miesiąca prezydencyią w Radzie stanu.

Xżę Norfolk znayduie się od kilku dni w naszem mieście, i oczekiwany tu także iest Admirał Sidney Smith.

Dnia 17go b. m. w Rotterdamie spuszczone z warsztatu zostały fregata Jason na 44 dział i bryg Ryba na dział 14.

Dnia 16go b. m. otworzone zostały w Antwerpii podpisy na założenie tamże powszechnego składu towarów. Żądana summa wynosiła tylko 700,000 ZH. lecz do godziny 2 z południa znalazło się iuż przeszło 36 mill. ZH. podpisanych.

W tym roku wyyńdzie z kraiu naszego na połów śledzi 128 okrętów, z których zebrało się iuż w porcie Vlaardingen 80.

Listy z Batawii pod dniem 17 Stycznia donoszą o postępach w zakładaniu szańców w Bentings. Z Jawanczykami zeszło kilka potyczek, lecz woyska Królewskie zawsze były zwycięzcami.

Z Stambułu d. 10 Czerwca.
(Z Dostrzegacza Austryiackiego.)

Królewsko-Pruski Poseł i pełnomocny Minister przy Wysokiey Porcie, P. Royer, przybył tu dnia 7go b. m. przez Neapol. Wczoray przez swoiego Sekretarza poselstwa P. Brassier de St. Simon doniósł Ministeryum Porty o swoim przybyciu, a dziś odwiedził go uroczyście Tłumacz Porty Jsciak-Effendy.

Posłowie Angielski i Francuzki, P. Robert Gordon i Jen. Hr. Guilleminot, którzy razem z P. Royer z Neapolu odpłynęli, znaydowali się dnia 5go b. m. w zatoce Smirneńskiey, zkąd udali się niezwłocznie do Dardanellów, gdzie czekali na ich przyięcie kommissarze Porty. Do zatoki Smirneńskiey zawinęło razem z niemi kilkanaście Angielskich i Francuzkich woiennych okrętów pierwszego rzędu. Flotta Rossyyska pod Tenedos liczyła niedawno 15 żaglów.

Flotta Turecka od pierwszego powrotu do Bosforu, wypłynęła na nowo po dwa razy na morze Czarne i znayduie się tam zapewne ieszcze, ponieważ po trzeciem iey wypłynieniu nic o iey działaniach nie oznaymiono. Podczas drugiego iey wypłynienia, dnia 26 Maja przyszło do uporczywey potyczki, podczas którey bryg Rossyyski Merkury pod Kapitanem Kozarskim przeciw Tureckim Admirałowi i Viceadmirałowi bardzo walecznie się bronił i dopiero z placu ustąpił, gdy znacznie uszkodzony został. Zabrana podczas pierwszego krążenia Kapudana Baszy Rossyyska fregata Raphael, została zaraz ludem i officerami osadzona i do działania w Bagno usposobiona.

Z placu boiu w Azyi niemamy ciągle pewnych wiadomości; od podróżnych tylko, którzy tu od granicy Perskiey przybyli, dowiaduiemy się, że Jenerał Paszkiewicz, zostawiwszy dostateczne osady w zdobytych twierdzach, cofnął się z Topra-Kale, Kars, Diadin i Bajasid do Gümri.

Topschi Baschi (jenerał artylerji) Osman Aga, i Chasineder (podskarbi Seraskiera) Mehmed-Basza, wyniesionemi zostali na stopień Baszów dwóch buńczucznych, z zatrzymaniem dotychczasowych przeznaczeń.

Po nadeyściu z różnych stron znaczney ilości zboża, ustał tu zupełnie niedostatek chleba i żywności, a przy widokach obfitych następuiących żniw, pewnie znacznie spadnie ich cena.

DODATEK
DO N^ro 53.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 5 LIPCA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień	godzina	Barometr z redukc: na 0° R.		Thermometr czyli stopnie ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosfery	UWAGI.
Czer:		cali	linie	stopnie	stop:			
	god: 7	27	3, 040	+17. 4	87	Połud: Za. słaby	Pochmurno	Deszcz
	12	„	3, 329	+19. 3	75	Półn: Ws. słaby	„ „	
30.	3	„	3, [illegible]	+18. 2	81	Połud. Za. średni	„ „	„
	9	„	3, 316	+14. 0	97	„ słaby	„ „	
Lipca	7	27	4, 480	+11. 4	97	Połud. Za. średni	Pochmurno	Deszcz
	12	„	5, 017	+12. 2	95	„ „	„ „	„
1.	3	„	5, 167	+13. 0	91	„ „	„ „	„
	9	„	5, 147	+12. 6	92	„ słaby	„ „	
	7	27	5, 443	+14. 0	87	Półn: Za. słaby	Pochmurno	
2.	12	„	4, 959	+18. 3	73	żaden	Pogoda z chmur:	
	3	„	4, 768	+20. 1	70	Wschodni słaby	„ „	
	9	„	4, 463	+15 5	88	„ „	„ „	
	7	27	5, 256	+15. 7	89	Wschodni słaby	Pogoda z chmur:	
3.	12	„	4, 879	+22. 8	68	„ „	„ „	
	3	„	4, 536	+23. 5	68	Półn: Ws. słaby	„ „	Deszcz
	9	„	4, 269	+16. 2	90	„ „	Pochmurno	

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

— *Z Krakowa:* —

Wyciąg Obserwacyi Meteorologicznych z Miesiąca Czerwca 1829 r.

Naywyższy stan Barom: d. 13 . 27" 7.'"846
Nayniższy . d. 5 . 26 10. 723
Średni 27 4. 525

Naywiększe ciepło d. 29 . + 26.°4
Naymnieysze d. 2 . + 2. 8
Średnie . . . . + 14. 347

Naywiększa wilgoć d. 2 . . . 98
Naymnieysza d. 15 53
Średnia 80

Dni pogodnych 3. Pogodnych z chmurami 12. Pochmurnych 15. Deszczów 17. Grad 1. Grzmotów 3. Wichrów 7. Wiatr panuiący po. zachodni.

W Krakowie dnia 3 Lipca 1829 roku.
J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Berlina d. 27 Czerwca.

Dnia 24 b. m. o godzinie 8 wieczorem deputacyia od tuteyszego Królewskiego Uniwersytetu, składaiąca się z Rektora, Vicerektora i Professorów, a razem Dziekanów 4 wydziałów, przypuszczoną została na posłuchanie do N. Cesarzowey Jmości Rossyi. Monarchini odebrała nayłaskawiey z rąk tey deputacyi wiersz w Greckim ięzyku, napisany przez Professorów Bökh i Lachman i in folio na pargaminie złotemi zgłoskami wydrukowany.

Potwierdza się, że w prowincyiach Pruska zimna nawet tegoroczna wiosna nie zniszczyła zarodu szarańczy. W iakiey zaś ilości w niektórych znayduie się mieyscach, można ztąd sądzić, że w iednym Cyrkule Birnbaumskim nazbierano przeszło 80 szeflow jay szarańczych.

Za kilka dni wybity będzie w mennicy tuteyszey medal na pamiątkę bitwy pod Szumlą dnia 11 Czerwca r. b. stoczoney. Zjedney strony wystawiać będzie popiersie N. Cesarza Jmści Rossyi uwieńczone laurem bohaterskim z napisem: *Nicolaus I. Totius Russiae Imperator*, a na drugiey stronie da się czytać napis obwiedziony laurem: *Auspiciis Augustissimis Et Ductu De Diebitsch Turcarum Ferox Exercitus Sub Primo Visirio Concisus Apud Schumlam Die 30 Maji Stili Veteris* 1829. Medale te kosztować maią srebrne po 2 talary, z nowego Złota po 25 srebr. groszy, a z bronzu Angielskiego po 15 srebrnych groszy.

Od brzegów niższey Elby d. 24 Czerwca.

Dnia 11go b. m. przybył N. Król Jmość Duński z Królewną Następczyną Tronu i dwiema Xiążętami Duńskiemi do Louisenlund i przyięty był od Landgrafa Karola Heskiego na tameczn-ym statkowym moście. Dnia 13go rano udał się J. K. M. z obu Xiążętami do Eckernförde, dla obeyrzenia tamecznego domu wychowania i innych zakładów, i powrócił w południe do Louisenlund.

Duński parowy okręt Caledonia odbył tego lata dnia 14 b. m. pierwszą podróż do Malmö. Popłynął na nim także Professor Oehlenschlager, który w Malmö był od wszystkich urzędników nayuprzeymiey przyięty. Poseł Szwedzki przy Dworze Angielskim Hr. Biörstierna iest w Sztokolmie oczekiwany. Z powodu suszy w Szwecyi beczka żyta zdrożała w przeciągu 3 dni o 3 talary.

Od brzegów Menu d. 24 Czerwca.

N. Król Jmość Wirtembergski przedsięwziął dnia 20 rano podróż do Friedrichshafen (nad jeziorem Badeńskim) gdzie z rodziną swoią zamyśla przepędzić letnią porę. Królowa Jmość poprzedziła go tamże dwiema dniami. Monarcha ten udzielił będącym w orszaku J. C. Wysokości Wielkiey Xiężny Rossyyskiey Heleny Radcom stanu Seeger i Harder, Nadwornemu iey lekarzowi i taynemu Sekretarzowi Lobstein krzyże kawalerskie orderu Wirtembergskiego.

Dnia 19go b. m. rano NN. Królestwo Ichmość Bawarscy powrócili z podróży swoiey do Aszaffenburga z Nadreńskiego cyrkułu, a około godziny 11 udali się do Brükenau.

W Frankforcie znayduie się w tey chwili tyle cudzoziemców, iż wszystkie gościnnie zaięte są aż pod dachy.

Jenerał Rossyyski Xżę Wołkoński przybył z Berlina do Kassel.

Liezba uczniów w Uniwersytecie Giesen tak dalece się powiększyła, iż w ostatniem półroczu znaydowało ich się 550, którzy powiększey części prawa słuchali.

W Darmstadt obchodzona była dnia 19 b. m. uroczystość 50letniego zaslubienia Xcia Dziedzicznego z swoią małżonką. J. K. Wysokość Wielki Xżę wyzdrowiawszy z słabości, na którą był zapadł, znaydował się na tey uroczystości.

Budowa Kościoła Katolickiego w Lausannie idzie z pośpiechem. Rząd Fryburgski dozwolił zbierać w iego Kantonie na ten cel składki. — Szpitał główny w Genewie miał w roku przeszłym 520,524 ZR. dochodu, a 466,870 wydatków.

Pan Stratford-Canning, były Poseł Angielski przy rządzie Szwaycarskim, a potem przy rządzie Ziednoczonych Stanów północney Ameryki, nakoniec zaś przy Porcie Ottomańskiey, przybył dnia 8 b. m. do Lazanny. Bawił tylko kilka godzin, które obrócił na odwiedzenie w tamecznym Kościele Katedralnym grobu małżonki swoiey, zmarłey tam przed kilku laty. Wyiechał potem do Berny, zkąd uda się do Anglii.

Naybogatszym ze wszystkich poetów był Wolter; po nim idzie Metastazyusz, który naywiększe zapłaty i podarunki odbierał. Dziś naybogatszym iest Goethe; za ostatnie bowiem wydanie swoich poezyy, otrzymać miał niedawno 100,000 talarów.

Jedna z Gazet wychodzących w Minchen umieściła tłumaczenie na ięzyk Nowo-Grecki wierszy Króla Jmci Bawarskiego pod napisem: *Do Greków iako ia Krol.* Słychać, iż tłumacz chce wszystkie poezyie tego Monarchy, tyczące się Greków, przełożyć na ięzyk Nowo-Grecki, aby ich wspaniałe uczucia dostoynego przyiaciela cieszyły i pokrzepiały.

Z Vera-Cruz (Mexyku) d. 11 Kwietnia.

Dnia 1 b. m. nowy Prezydent Guerrero obiął swóy urząd bez naymnieyszego nieporządku. W poselstwie swoim do Kongressu wyraził między innemi: " Gdy w r. 1810 na głos oyczyzny dobyłem pałasza przeciw tyranom, nie sądziłem wcale, aby naród wynagrodził kiedy zasługi moie naywyższą dostoynością. Przelałem wprawdzie krew moią za moich współziomków, ale i inni nie mało uczynili ofiary i większe talenta okazali. Obowiązkiem iest Administracyi rozciągnąć dobrodzieystwa nieocenionego systematu wolności od pałacu bogacza aż do chaty rolnika. Skoro Wam się uda uzupełnić osobiste bezpieczeństwo, przeważyć wpływ bogactw i potęgi przez równość w obliczu prawa, uwiecznić pomiędzy nami nazwisko obywatela, iako naywyższy tytuł, wynagradzanie talentom tylko i cnotom zapewnić: na ówczas będzie dla nas Rzeczpospolita zapewnioną i na zgodnych uczuciach prawdziwie wolnego ludu ugruntowaną. Ażeby zapomnienie przeszłości zaprowadziło spokoyną przyszłość, iest życzeniem walecznego woyska, równie iak ludu, któremu sprzykrzyły się okropne skutki politycznego fanatyzmu. Daleką iest odemnie wszelka obłuda! Naród iest moim naywyższym sędzią, i wy także iako wybrani od narodu macie być moiemi sędziami. Niechay zginę, ieżeli zapomnę mey przysięgi, służenia oyczyźnie i przykładania się iedynie do iey zakwitnienia!,,

Wynoszenie się dawnych Hiszpanów odbywa się wprawdzie, ale staraią się ile możności złagodzić surowy ten środek. Zacho-

dzi wielkie nieukontentowanie z proiektów do ustaw względem zakazu wprowadzania wełnianych i bawełnianych towarów, tudzież podniesienia cła od wywozu sztabów złota i srebra. Handel ustał, wszelako rząd zdaie się nabierać nieco zaufania. Kondukta przychodzi tu regularnie, ale przywozi tylko pieniądze na prywatne rachunki.

Od granic Tureckich d. 18 Czerwca.

Gazeta Kuryer Wołoski zawiera pod dniem 15 Czerwca następuiący artykuł:

"Bogu dzięki, powiedzieć iuż możemy, iż uszliśmy głodu, który nam groził. JW. Pełnomocny nasz Prezes, Jenerał Szełtuchin, dozwolił włościanom czasu od połowy Kwietnia do obsiania swoich gruntów i zabronił obarczać ich podwodami; wszystkie przewozy dziać się maią z ruchomych magazynów. A tak są wszystkie grunta obsiane, osobliwie Multańskie i wyższey Wołoszczyzny. Czas mamy piękny i spodziewać się należy obfitych urodzaiów.„

"Dla zapobieżenia na wszelki przypadek niedostatkowi zboża, proponował Dywan Prezesowi następuiące środki: 1) Wolny zbożem handel; 2) Uwolnienie włościan od wszelkich uciążliwości i obowiązków względem dzierżawców i nakoniec 3) Zabranie ze wsiów wszelkich zapasów zboża, aby nim wesprzeć ubogie klassy ludzi. Prezes zezwolił na pierwsze dwa środki, ale trzeci odrzucił, mówiąc, że przy targnieniu się na własność trzeciego, nikt by nie był pewnym swey pracy i utraciłby chęć do obsiewania swych gruntów. Zapewniwszy Prezes tym sposobem owoce pracy i własność rolnika, przyrzekł nam w czasie potrzeby wsparcie z magazynów Cesarskich. — Co do zwiększania się i rozszerzania morowey choroby, zatwierdził Prezes wszystkie środki przezorności, które rząd kraiowy i poiedyncze osoby przedsięwzięli. Ale nie przyiął propozycyi Dywanu, aby wszystkie sądy były pozamykane, lecz iako sam iest przykładem pracowitości, tak nie chce aby sądy świętowały, lecz załatwiały sprawy mieszkańców. Codziennie odwiedza będące pod dozorem domy i szpitale i spieszną pomocą zapobiega nędzy.„

Na Kandyi ciągle ieszcze trwa woyna między Turkami i Grekami, i Grecy są ieszcze zwycięzcami.

Obiory deputowanych do narodowego Zgromadzenia Greckiego iuż się rozpoczęły. Prezydent obrany został deputowanym w Argos i Napoli di Romania.

Powszechna Gazeta Niemiecka umieściła następuiący list:

— Z Syra d. 12 Maja. — "Przed kilku dniami zawinął tu bryg woienny Austryiacki Orion w interesie o bryga Toskańskiego Metkury, pod dowództwem Kapitana Stoje; a w ciągu 4rodniowego pobytu swego, powziąwszy wiadomość o tym interessie, popłynął do Eginy dla wyiednania decyzyi w tey mierze. Admirał Ces. Rossyyski wrócił z częścią flotty swoiey z Tenedos do Poros.„

TEATR NARODOWY.

Towarzystwo Aktorów Polskich, sceny Lwowskiey, będzie miało zaszczyt dziś w Niedzielę, to iest dnia 5 Lipca 1829 r., przedstawić Operę Narodową w 3ch aktach, z muzyką JPana Baschny, pod tytułem: *Szkalmierzanki.*
